

Kyrkomusikernas löneförmåner.

Det synes oss lämpligt att under denna avdelning meddela om ett uppslag från Linköpings stifts organist- och kantorsförening, ett uppslag som förtjänar att vinna spridning. Det gäller frågan om att skaffa organisten möjlighet att utan alltför stora egna ekonomiska uppföringar erhålla sommarsemester.

Styrelsen ingick på sin tid till domkapitlet i Linköping med en anhållan att domkapitlet måtte stödja organisternas krav på en månads semester under sommaren, varvid församlingarna själva skulle anskaffa och avlöna vikarier. Domkapitlet ställde sig mycket välvilligt till det framställda önskemålet och anmodade respektive församlingar att upptaga frågan till behandling på kyrkostämmorna.

För att få vetskap om huru denna framställning bemötts ute i församlingarna har styrelsen nu utsänt en rundfråga till samtliga organister i stiftet huruvida semesterfrågan varit föremål för behandling i församlingarna eller icke. Av de inkomna svaren framgår att i stiftets 207 församlingar frågan varit föremål för behandling i endast 35 församlingar eller 17 proc. av antalet. Därav har 11 proc. eller 24 församlingar bifallit framställningen om i regel 4 veckors semester med bidrag till vikaries avlöning från 20 till högst 100 kr., 3 proc. eller 6 försam-

lingar hade avslagit framställningen och lika många församlingar hade bordlagt frågan. I ej mindre än 110 församlingar eller 53 proc. av antalet församlingar i stiftet har frågan ej varit föremål för behandling. Från 62 församlingar saknas uppgift, men det är att antaga, att frågan ej heller där behandlats.

Det kan synas som om resultatet av den igångsatta aktionen varit klen. Men det gäller givetvis i dylika frågor att arbeta med lång sikt, samt att söka väcka församlingarnas förståelse för billigheten i detta krav. — Med nöje mottager red. av denna tidskrift korta meddelanden om beslut av kyrkostämmorna i denna och hithörande frågor.

Undersökningen av de av domkapiteln under år 1925 fastställda beloppen för kyrkomusiker vid förordade tjänster fortsätts, härnadan med uppgifter rörande Skara stift. — Där lönebelopp angives ensamt för klockarebefattningen, gäller detta för församlingar där klockaren är skyldig att med orgeln leda församlingssången. Lägsta godkända sammanlagda lönebeloppet utgör för befattning med full tjänstgöring 525: — kr., samt 200: — kr. vid tjänstgöring varannan predikodag.

A. Adell.

Skara stift. 1925.

Skärfs församling, Domprosteriet, (635 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400: — kr., till klockaren avkastning av lönebost. med 125: — kr. (Enl. beslut d. 4. 2.).

Fullära församling, Kinna kontrakt, (856 inv.). Kontanta löneförmåner till klockaren 600: — kr. (Enl. beslut d. 27. 3.).

Bellefors församling, S. Vadsbo kon-

trakt, (760 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 400: — kr., till klockaren 300: — kr.; i den senare siffran ingår avkastningen av klockarejord med 100: — kr. (Enl. beslut d. 27. 3.).

Fyrunga församling, Barne kontrakt, (563 inv.): gudstjänst varannan predikodag. Kontanta löneförmåner till klockaren 300: — kr. (Enl. beslut d. 8. 4.).

Bottnaryds församling, Redvägs kontrakt, (1,081 inv.). Kontanta löneförmåner till klockaren 625: — kr. (därav 125: — kr. utgörande avkastningen från klockarbost.). (Enl. beslut d. 20. 5.).

Vänersnäs församling, Väne kontrakt, (934 inv.). Kontanta löneförmåner till klockaren 600: — kr. (Enl. beslut d. 15. 7.).

Bellefors församling, S. Vadsbo kontrakt, (760 inv.). Kontanta löneförmåner till klockaren 600: — kr. (Enl. beslut d. 15. 7.). Se ovan beslutet av den 27. 3.!

Lekåsa församling, Vånga kontrakt, (467 inv.), omkring 30 gudstjänster per år.

Kontanta löneförmåner till klockaren 300: — kr. (Enl. beslut d. 7. 10.).

Lyrestads församling, N. Vadsbro kontrakt, (2,688 inv.). Kontanta löneförmåner till klockaren 792: 52. (Enl. beslut d. 7. 10.).

Kärråkra församling, Falköpings kontrakt, (261 inv.), gudstjänst varannan predikodag. Kontanta löneförmåner till klockaren 200: — kr. (Enl. beslut d. 21. 10.).

Ulricehamns församling, Redvägs kontrakt, (3,756 inv.). Kontanta löneförmåner till organisten 1,000: — kr., till klockaren 200: — kr. (Enl. beslut d. 28. 10.).

Ur dagspressen.

Kring handboksrevisionen. På den sista tiden har frågan om kyrkohandbokens revision i några tidningar och tidskrifter upptagits till behandling. Några utdrag ur dessa artiklar må här lämnas med kommentar.

I *Sv. Dagbladet* (den 11 och 18 juli) har prof. E. Linderholm vilken ju tidigare uppträtt med liturgiskt författareskap dels genom sin Evangeliebok av år 1920, dels genom ett förslag till högmäsoordning utkommet i föl på tyska, tagit till orda i tvenne artiklar under rubriken Den svenska högmässan, vilka av honom själv betecknats såsom liturgiska utopier. Han kräver nu, i korthet sammanfattat, »genomförandet av en strängt monoteistisk gudstjänst med utrensande av kristuskultens formler.» — Den svenska högmässan behållas icke av någon ledande idé, m. a. o. den brister i dispositionen. Hr L. önskar följande disposition: I. Samling och helgelse. II. Guds ord och predikan. III. Trosbekännelse och bön, lovsägelse och tillbedjan. — Den sv. högmässan saknar bestämd höjdpunkt, då »man icke i en evangelisk gudstjänst, utan att bryta mot en tillbedjan i anda och sanning, kan införa det traditionella nattvardsfirandet såsom högmässans höjdpunkt». Denna sökta höjdpunkt skulle skapas i gudstjänstens tredje moment bl. a. genom införandet av en »tyst gudstjänst», efter tyskt recept, närmast hämtat från Prof. R. Otto och hans lärjunge, Lic. G. Mensching, den senare dagens klart skinande ljus bland stadens Marburgs liturgiska reformatorer. — Ytterligare kräver hr L. att kyrkan »i sin gudstjänst ger rum åt olika ståndpunkter och formuleringar av kristen tro bredvid varandra till fritt val av präst och församling». Vid sidan av de gamla »lutherska» formlerna och formulären önskar han al-

ternativa vilka betecknas som — »evangeliska». I samvetsfrihetens och konsekvensens namn torde vi då få emotse lika många liturgiska formulär, som det finnes dogmatiska skiftningar i vårt land, och idealet bli de tyska landskyrkor där var och en kokar ihop sin egen liturgi, och där godtyckligheten och självväldet frodas.

Tidskriften *Vår Lösen* har i sitt juli-nummer en redaktionell artikel om Kyrkohandboken och Kyrkomötet, med mera allmänna uttalanden om frågans läge. Följande må citeras: »De finnas som skriva de många tomma kyrkorna på kontot av liturgiens tomma ord och kräva radikal omgestaltning till både huvud och lemmar av kyrkans kult och tro. Rätten att vara högljudd i detta krav när jämt så långt som kravet överensstämmer, icke med utomstående och proselyters, utan med kyrkans eget hjärtebehov. Någon ögonblicklig aktualitet äger knappast det liturgiska reformprogrammet. Mycket torde där böra tillvaratagas t. ex. kravet på rum för tyst andakt. Mot alla försök att hämma församlingens Kristustillbedjan skall resas ett obönhörligt motstånd.» — Därefter avvisar förf. den uppfattning, för vilken ofta upprepade, smärre ändringar te sig såsom naturligt och lyckligt. — »Gudstjänstens ritual önskar man skriven med stenstil. Den skall vara en fast punkt, som ger trygghet och hemmastaddhet. Barndomens minnen skola giva skimmer åt samma höga gudstjänstord, ur vilka ålderdomen söker tröst och vila.» — Vi annotera detta uttalande med mycket nöje, och beklaga att förf. ej undgått att göra sig skyldig till en inkonsekvens då han omedelbart därefter å ena sidan anser det vara ett rimligt och ofrånkomligt krav att 1926 års kyrkomöte avstår från någon total revidering men å andra sidan förordar smårevisi-

sioner nämligen införande av den länge begärda och mycket omprövade ingressen till Apostolicum, samt framför allt av dopritualen, där handbokskommittén anses hava en bråd uppgift. Men gäller då icke just om detta ytterst viktiga kapitel i handboken författarens ord: »Hållbarheten är mer än snabbheten ett avgörande bevis för lycklig lösning?» Förf. anser vidare att förslagen böra remitteras till en kommitté. »Handbokskommittén, den nuvarande eller förnyad, bör alltså fortbestå till ett följande kyrkomöte. Den bör ha möjlighet att komma i kontakt med kyrkoförsamlingarnas olika önskemål och meningar och på något sätt erhålla förhandsprövning av förslagens användbarhet och livskraft.»

Emot forcering av handboksfrågan yttar sig likaledes en artikel av red. i *Svensk Kyrkotidning*, (n:r 30) docent Edv.

Leufvén. Han vänder sig mot att den lugna och betänksamma prövningen av de liturgiska förslagen nu förbytts i en amerikansk fart att reformera. »Vår handbok har visserligen brister, men de avhjälpas icke med forcering. Bäst vore att hela förslaget icke ens lägges fram till detta års kyrkomöte.»

Det vill alltså synas som om alltmera den uppfattningen håller på att stadga sig att den största faran nu ligger ej i att dröja men i att förhasta sig. Det kan heller knappast förundra någon om situationen fyllt mången med undran: I skrivande stund, augusti månads mitt, är förslaget ännu ej publicerat och kyrkomötet samlas den 2 oktober! Men kanske böra vidare kommentarer sparas tills kommitterade fått visa vad de mena med »varsam revision».

Menaseach.

Meddelanden.

Linköpings stifts organist- och kantorsförening har hållit sitt ordinarie sommar-möte i Söderköping under ordförandeskap av Amandus Svensson i Ö. Eneby. Till revisorer av föreningens räkenskaper valdes bankdirektör A. Ferb i Söderköping och H. Cedervall i Norrköping och efter verkställd revision beviljades styrelsen och kassaförvaltaren full och tacksam ansvarsfrihet. Allmänna föreningens räkenskaper godkändes och centralstyrelsen och dess kassaförvaltare beviljades full och tacksam ansvarsfrihet för år 1925. Till revisorer av innevarande års räkenskaper valdes hrr Malcolm Krån i Sparreholm och Henrik Dahlquist i Helgesbo. Sekreterare och kassaförvaltarearvodet bestämdes till 200 kr. Till ombud vid ett eventuellt ombudsmöte i början av nästa år valdes hrr Amandus Svensson i Ö. Eneby, Filip Johansson i Gryt med E. Håkansson i Vreta Kloster till suppleant. Frågan om startandet av ett tidningsorgan för kåren och om lämpliga preludier och postludier vid gudstjänsterna uppsköts till nästa möte.

Strängnäs och Västerås stifts organistföreningar ha på fredagen den 13 aug.

firat 25-årsfest i Södertälje. På förmiddagen höllos mötesförhandlingar under ledning av de båda föreningarnas ordförande, musikdirektörerna Cyrus Granér i Älvsjö och Carl Bodin i Smedjebacken. Föreningarna beslöt uttala sig för, att Sveriges allmänna organistförening måtte anordna ett ombudsmöte för behandling av musikerkårens lönefråga och därmed sammanhängande frågor. Ett av kommitterade utarbetat förslag till omorganisation av Sveriges allmänna organistförening behandlades likaså och godkändes delvis. Dir. Bodin höll därefter föredrag om preludier och postludier vid den allmänna gudstjänsten. Föredraget följdes av diskussion. Dir. Granér höll föredrag om psalmsången. Efter mötesförhandlingarna intogs middag på Stadshotellet, varefter dir. Granér redogjorde för Strängnäs stifts organistförenings historia under de gångna 25 åren.

På förekommen anledning erinras om att all expediering av denna tidskrift sker från Gleerups förlag, Lund. Rekvisition kan ske till förlaget eller ock genom postprenumeration i vanlig ordning.